Suvestinė redakcija nuo 2013-01-07 iki 2013-05-09

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. 15-634, i. k. 102301MISAK00000620

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S DĖL LAKIŲJŲ ORGANINIŲ JUNGINIŲ, SUSIDARANČIŲ NAUDOJANT TIRPIKLIUS TAM TIKRŲ VEIKLOS RŪŠIŲ ĮRENGINIUOSE, EMISIJOS RIBOJIMO TVARKOS PATVIRTINIMO

2002 m. gruodžio 5 d. Nr. 620
Vilnius

Įgyvendindamas 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/112/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvas 76/768/EEB, 88/378/EEB, 1999/13/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/53/EB, 2002/96/EB ir 2004/42/EB, siekiant jas suderinti su Reglamentu (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo (OL 2008 L 345, p. 68), ir 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL 2010 L 334, p. 17)
Preambulės pakeitimai:
Nr. D1-562, 2010-06-22, Žin., 2010, Nr. 76-3902 (2010-06-30), i. k. 110301MISAK00D1-562
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

1. T v i r t i n u Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarką (pridedama) ir n u s t a t a u, kad ši tvarka įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

2. P a v e d u:

2.1. Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams:

2.1.1. tvarkyti tirpiklius naudojančių įrenginių registrą;

2.1.2. iki 2014 m. sausio 6 d. išduoti atnaujintus tirpiklius naudojančio įrenginio registracijos pažymėjimus veiklos vykdytojams, eksploatuojantiems tirpiklius naudojančius įrenginius, kuriems privalomi Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos reikalavimai;

2.2. veiklos vykdytojams, eksploatuojantiems tirpiklius naudojančius įrenginius, kuriems privalomi Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos reikalavimai:

2.2.1. iki 2013 m. spalio 30 d. raštiškai kreiptis į regiono aplinkos apsaugos departamentą dėl tirpiklius naudojančio įrenginio registracijos pažymėjimo atnaujinimo;

2.2.2. kasmet iki kovo 1 d. pateikti regiono aplinkos apsaugos departamentui informaciją, nurodytą Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos 8 punkte.
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3. *Neteko galios nuo 2013-01-07*
Punkto naikinimas:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin. 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

4. *Neteko galios nuo 2013-01-07*
Punkto naikinimas:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin. 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

APLINKOS MINISTRAS ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 620

LAKIŲJŲ ORGANINIŲ JUNGINIŲ, SUSIDARANČIŲ NAUDOJANT TIRPIKLIUS TAM TIKRŲ VEIKLOS RŪŠIŲ ĮRENGINIUOSE, EMISIJOS RIBOJIMO TVARKA

I. TAIKYMO SRITIS IR BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio normatyvinio dokumento reikalavimai privalomi ūkinės veiklos vykdytojams, eksploatuojantiems tirpiklius naudojančius naujus ir esamus įrenginius.

Šiuo dokumentu privalo vadovautis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai (toliau – RAAD), vykdantys ūkinės veiklos subjektų valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę.

Šiuo dokumentu siekiama sumažinti tiesioginį ir netiesioginį lakiųjų organinių junginių (išsiskiriančių iš dažų, tirpiklių, klijų ir kitų mišinių) daromą poveikį aplinkai bei galimą riziką žmogaus sveikatai, numatant priemones ir procedūras, kurias reikia įgyvendinti šio normatyvinio dokumento 1–2 prieduose nurodytoms veiklos rūšims, kurias vykdant pasiekiamos šio normatyvinio dokumento 2 priede nustatytos tirpiklio suvartojimo ribos.

1.1. Lakiųjų organinių junginių (toliau – LOJ) turinčių medžiagų ir mišinių naudojimas ir tokių junginių išmetimas į aplinką reguliuojami:

1.1.1. įregistruojant atitinkamame RAAD įrenginius, kuriuose vykdant šio normatyvinio dokumento 1 ir 2 prieduose nurodytas veiklos rūšis viršijamos 2 priede nustatytos tirpiklio suvartojimo ribos. Registracija įforminama įrašu RAAD tvarkomame tirpiklius naudojančių įrenginių registracijos žurnale (7 priedas) ir veiklos vykdytojui išduodamas tirpiklius naudojančio įrenginio registracijos pažymėjimas (8 priedas); arba

1.1.2. išduodant / atnaujinant leidimus pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklėse numatytą procedūrą, veiklos vykdytojams, eksploatuojantiems įrenginius, kurie atitinka Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių 1 priedo 6.7 punkte nurodytas veiklos rūšis. Šie įrenginiai taip pat įrašomi į RAAD tvarkomą tirpiklius naudojančių įrenginių registracijos žurnalą ir veiklos vykdytojui išduodamas tirpiklius naudojančio įrenginio registracijos pažymėjimas.

Veiklos vykdytojas, valdantis tirpiklius naudojančius įrenginius ar numatantis pradėti tokią veiklą, kuri nurodyta šio dokumento 1–2 prieduose, priklausomai nuo suvartojamo / ar numatomo suvartoti per metus tirpiklių kiekio, privalo kreiptis į RAAD dėl tokių įrenginių įregistravimo ar / ir leidimo išdavimo.

Kai tirpiklius naudojantis įrenginys nebepatenka į šio normatyvinio dokumento taikymo sritį, veiklos vykdytojo prašymu, pateiktu RAAD, tirpiklius naudojantis įrenginys išregistruojamas. Registracija panaikinama tirpiklius naudojančio įrenginio registracijos pažymėjimą išdavusio RAAD sprendimu, informuojant apie tai veiklos vykdytoją raštu.

1.2. *Neteko galios nuo 2013-01-07.*

1.3. *Neteko galios nuo 2013-01-07.*

1.4. Kreipdamasis dėl leidimo išdavimo ar įrenginio įregistravimo, veiklos vykdytojas paraiškoje turi pateikti informaciją apie savo įrenginyje vykdomos veiklos rūšį, per metus suvartojamus tirpiklių (medžiagų, turinčių lakiųjų organinių junginių) kiekį t/m. bei į aplinką išmetamus lakiuosius organinius junginius pagal 5 ir 6 priedus.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-710, 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

II. NUORODOS

2. Dokumentas parengtas, atsižvelgiant į šių teisės aktų nuostatas:

2.1. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. 5-75).

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.2. Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymas (Žin., 1999, Nr. 98-2813).

2.3. Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymas (Žin., 1997, Nr. 112-2824; 2006, Nr. 57-2025).

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.4. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105).

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.5. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (Žin., 2002, Nr. 85-3684; 2005, Nr. 103-3829).

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.6. *Neteko galios nuo 2013-01-07*

Punkto naikinimas:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin. 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.7. *Neteko galios nuo 2013-01-07*

Punkto naikinimas:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin. 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.8. Stacionarių taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų laboratorinės kontrolės metodinės rekomendacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. D1-68 (Žin., 2004, Nr. 39-1281).

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.9. Teršalų išmetimo į aplinkos orą apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 408 (Žin., 2000, Nr. 8-213).

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.10. *Neteko galios nuo 2013-01-07*

Punkto naikinimas:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin. 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.11. *Neteko galios nuo 2013-01-07*

Punkto naikinimas:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin. 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.12. Aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ir ataskaitų teikimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 340 (Žin., 2002, Nr. 81-3500; 2008, 82-3282).

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.13. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 13 d. įsakymas Nr. 395 „Dėl į atmosferą išmetamo teršalų kiekio apskaičiavimo metodikų sąrašo patvirtinimo ir apmokestinamų teršalų kiekio nustatymo asmenims, kurie netvarko privalomosios teršalų išmetimo į aplinką apskaitos“ (Žin., 1999, Nr. 108-3159; 2005, 92-3442).
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.14. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklinimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 532/742 (Žin., 2001, Nr. 16-509).
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-710, 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

2.15. Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1175 (Žin., 1999, Nr. 90-2660; 2010, Nr. 19-864).
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

III. SĄVOKOS IR APIBRĖŽIMAI

3. Šiame dokumente vartojamos sąvokos ir apibrėžimai:

3.1. **įrenginys** – stacionarus technikos objektas, kuriame vykdoma viena arba kelios 1–2 prieduose nurodytos veiklos rūšys ir bet kuri kita toje pačioje vietoje vykdoma tiesiogiai susijusi veikla, kuri techniškai susijusi su tuose prieduose išvardytų rūšių veikla ir gali sukelti LOJ išmetimą ir taršą;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3.2. **esamas įrenginys** – nuo 1999 m. kovo 29 d. veikiantis įrenginys arba įrenginys, kuriam leidimas buvo išduotas arba kuris buvo įregistruotas anksčiau nei 2001 m. balandžio 1 d., arba įrenginys, kurio veiklos vykdytojas Paraišką dėl leidimo išdavimo pateikė anksčiau nei 2001 m. balandžio 1 d., jei įrenginys pradėtas eksploatuoti ne vėliau kaip 2002 m. balandžio 1 d.;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3.3. **naujas įrenginys** – veikiantis įrenginys, kuriam buvo išduotas leidimas arba jis buvo įregistruotas po 2002 m. balandžio 1 d.;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3.4. *Neteko galios nuo 2013-01-07*
Punkto naikinimas:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin. 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3.5. **esminis pakeitimas** – esamo įrenginio didžiausias per dieną vidutiniškai suvartojamų organinių tirpiklių masės pokytis, kai įrenginys eksploatuojamas pagal projektinį galingumą, išskyrus paleidimo ir sustabdymo operacijas bei įrangos remontą, dėl kurio LOJ išmetamas kiekis padidėja daugiau kaip:

a) 25 %, jei tai įrenginys, kuriame vykdoma veiklos rūšis patenka į 2 priedo lentelės 1, 3, 4, 5, 8, 10, 13, 16 arba 17 skiltyse nurodytas žemiausias ribas, arba, jei tai kita 2 priede nurodyta veiklos rūšis, kurią vykdant tirpiklių suvartojama mažiau nei 10 tonų per metus;

b) 10 %, jei tai a) papunktyje nenurodyti įrenginiai;

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3.6. **veiklos vykdytojas (ūkio subjektas)** – fizinis ar juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padaliniai, kuris eksploatuoja arba valdo visą įrenginį arba tokio įrenginio dalį arba, jei tai numato Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriam yra suteikti ekonominiai įgaliojimai spręsti įrenginio techninius klausimus;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3.7. **leidimas** – leidimas, kaip apibrėžta Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklėse;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3.8. **registravimas** – tai teisės akte nustatyta tvarka, numatanti, kad veiklos vykdytojas raštu praneša RAAD apie ketinimus eksploatuoti įrenginį ar vykdyti veiklą, kuri reglamentuojama šiuo dokumentu;

3.9. **teršalų išmetimas** – tai bet koks LOJ išmetimas iš įrenginio į aplinkos orą;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3.10. **neorganizuotai išmetami teršalai** – LOJ, išskyrus organizuotai išmetamus, taip pat produktuose esantys tirpikliai, išleidžiami į aplinkos orą, dirvožemį ir vandenį, jei 2 priede nenumatyta kitaip. Jie apima į išorės aplinką pro langus, duris, orlaides ir kitas panašias angas patekusius nesugaudytus teršalus;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3.11. **organizuotai išmetami teršalai** – tai dujos, kuriose yra lakiųjų organinių junginių ar kitų teršalų, negrįžtamai išleidžiamos į orą pro kaminą ar taršos mažinimo įrengimą. Srauto tūris perskaičiuojamas normalioms sąlygoms ir išreiškiamas kubiniais metrais per valandą;

3.12. **bendras išmetamų teršalų kiekis** – neorganizuotai ir organizuotai išmetamų teršalų kiekių suma;

3.13. **išmetamų teršalų ribinė vertė** -lakiųjų organinių junginių kiekis, išreikštas tam tikrais konkrečiais rodikliais, koncentracija, procentais ir/arba kiekiu (kurie perskaičiuojami normalioms sąlygoms), kurių negalima viršyti per vieną arba kelis laiko tarpus;

3.14. **medžiaga** – medžiaga, kaip apibrėžta Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklėse;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3.15. **mišiniai** – iš dviejų ar daugiau medžiagų sudaryti mišiniai ar tirpalai;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-710, 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710

3.16. **organinis junginys** – bet kuris junginys (išskyrus anglies oksidus ir neorganinius karbonatus ir bikarbonatus), kuriame yra bent vienas atomas anglies ir vienas arba keli vandenilio, halogenų, deguonies, sieros, fosforo, silicio arba azoto atomai;

3.17. **mišinys** – mišinys, kaip apibrėžta 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, 3 straipsnio 2 dalyje;
Punkto pakeitimai:

Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3.18. **organinis tirpiklis** – bet kuris lakusis organinis junginys, naudojamas vienas ar drauge su kitais agentais, ir be cheminių pakitimų žaliavoms, produktams ar atliekoms tirpinti arba yra naudojamas kaip valymo medžiaga, tirpinanti nepageidaujamas priemaišas, arba kaip tirpiklis ar dispersinė terpė, arba kaip klampumą ar paviršiaus įtempimą koreguojanti medžiaga, arba kaip plastifikatorius ar konservantas;

3.19. **halogenintas organinis tirpiklis** – organinis tirpiklis, kurio molekulėje yra bent vienas bromo, chloro, fluoro ar jodo atomas;

3.20. **danga** – dengiamasis sluoksnis, sudarytas iš bet kurių mišinių, tarp jų ir organinių tirpiklių, ar mišinių, kuriuose yra organinių tirpiklių, būtinų jo tinkamam naudojimui, turintis paviršiaus apsaugos, dekoratyvinę ar kitą funkciją;

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-710, 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710

3.21. **klijai** – bet kuris mišinys, tarp jų ir visi organiniai tirpikliai ar mišiniai, kuriuose yra organinių tirpiklių, būtinų jo tinkamam naudojimui, naudojamas atskiroms gaminio dalims sulipinti;

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-710, 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710

3.22. **rašalas** – bet kuris mišinys, tarp jų ir visi organiniai tirpikliai ar mišiniai, kuriuose yra organinių tirpiklių, būtinų jų tinkamam naudojimui, naudojamas spausdinimo veikloje tekstui ar vaizdui ant paviršiaus atspausti;

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-710, 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710

3.23. **lakas** – skaidri danga;

3.24. **suvartojimas** – visos per kalendorinius metus ar bet kurį kitą 12 mėnesių laikotarpį įrenginio organinių tirpiklių sąnaudos, atskaičius lakiuosius organinius junginius, regeneruotus pakartotiniam naudojimui;

3.25. **sąnaudos** – tai organinių tirpiklių kiekis, taip pat ir jų kiekis mišiniuose, kurie naudojami vykdant veiklą, tarp jų ir tirpiklių, kurie buvo pakartotinai panaudoti įrenginyje ar už jo ribų ir kurie apskaitomi kaskart juos naudojant tai veiklai vykdyti;

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-710, 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710

3.26. **pakartotinis organinių tirpiklių naudojimas** – regeneruotų iš įrenginio organinių tirpiklių panaudojimas bet kokiems techniniams ar komerciniams tikslams, taip pat jų kaip kuro naudojimas, išskyrus tokio regeneruoto organinio tirpiklio kaip atliekų galutinį šalinimą;

3.27. **debito masė** – išleistų lakiųjų organinių medžiagų kiekis masės vienetais per valandą;

3.28. **nominalus galingumas** – įrenginio maksimalus per dieną sunaudojamų organinių tirpiklių kiekis, jei įrenginys eksploatuojamas pagal projektinį galingumą ir esant normalioms eksploatavimo sąlygoms;

3.29. **normalus eksploatavimas** – visi įrenginio veikimo ar veiklos vykdymo etapai, išskyrus paleidimo ir sustabdymo operacijas ir įrangos remontą;

3.30. **ribojančios sąlygos** – tokios įrenginio eksploatavimo sąlygos, kada dėl veiklos išsiskiriantys lakieji organiniai junginiai yra nukreipiami ir išmetami į atmosferą pro kaminą arba taršos mažinimo įrengimą juos kontroliuojant, ir todėl nėra neorganizuotai išmetami teršalai;

3.31. **normaliosios sąlygos** – tai 273,15 K temperatūra ir 101,3 kPa slėgis;

3.32. **paros vidurkis** – tai aritmetinis visų įteisintų matavimo rodmenų per 24 valandų normalios eksploatacijos laikotarpį vidurkis;

3.33. **paleidimo ir sustabdymo operacijos** – tai operacijos, kurių metu veikla, įranga, įrenginio dalis ar talpykla pradedama eksploatuoti ar sustabdoma arba paleidžiama tuščiąja eiga ar grąžinama į darbo režimą. Reguliarios veiklos svyravimo fazės neturi būti laikomos paleidimu ir sustabdymu.

4 skyrius. *Neteko galios nuo 2013-01-07*
Skyriaus naikinimas:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin. 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

V. REIKALAVIMŲ ĮRENGINIAMS TAIKYMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

5. Visi nauji ir esami įrenginiai, kuriuose planuojama vykdyti ar vykdoma šio normatyvinio dokumento 1–2 prieduose nurodyta veikla, priklausomai nuo numatomo suvartoti ar suvartojamo per metus tirpiklių kiekio, turi gauti leidimus arba/ir turi būti įregistruoti RAAD tirpiklius naudojančių įrenginių registracijos žurnale ir laikytis šio normatyvinio dokumento VI, VIII ir IX skyriuose pateiktų reikalavimų.

5.1. *Neteko galios nuo 2013-01-07*.

5.2. *Neteko galios nuo 2013-01-07*.

5.3. Jei esamame įrenginyje atliktas esminis pakeitimas, ta jo dalis, kurioje buvo atliktas esminis pakeitimas, laikoma nauju įrenginiu ir jai taikomi atitinkami šio normatyvinio dokumento reikalavimai.

Tuomet viso įrenginio išmetami į atmosferą teršalai neturi viršyti išmetamų į atmosferą teršalų, kurie apskaičiuoti, šią (pakeistąją) įrenginio dalį laikant nauju įrenginiu.

5.4. Esamiems įrenginiams, kuriuose veikia esami taršos mažinimo įrengimai, užtikrinantys tokias išmetamų į atmosferą LOJ ribines vertes:

- 50 mg C/Nm^3 – jei LOJ deginami,
- 150 mg C/Nm^3 – jei veikia kiti taršos mažinimo įrengimai, -

iki 2013 metų balandžio mėn. 30 d. leidžiama netaikyti šio normatyvinio dokumento 2 priede nurodytų organizuotai išmetamų teršalų ribinių verčių, jei bendras tokio įrenginio išmetamų teršalų kiekis neviršija teršalų kiekio, kuris susidarytų, jei būtų laikomasi visų šio normatyvinio dokumento 2 priede pateiktų reikalavimų.

5.5. Nurodytos 5.4 p. į aplinkos orą išmetamų LOJ ribinės vertės ir laiko terminai netaikomi įrenginiams, kurių veikloje vartojamos 6.6 ir 6.8 punktuose apibūdintos medžiagos.
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

VI. PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI TIRPIKLIUS NAUDOJANTIEMS ĮRENGINIAMS

6. Šiame skyriuje pateikti pagrindiniai reikalavimai tirpiklius naudojantiems esamiems ir naujiems įrenginiams.

6.1. Aplinkos apsaugos regionų departamentai, išduodami leidimus tirpiklius naudojantiems įrenginiams, suderina jiems aplinkosaugines veiklos vykdymo sąlygas, kad būtų užtikrintas pagrindinių reikalavimų įrenginiams laikymasis.

Galimi du į aplinką išmetamų LOJ kiekių ribojimo būdai:

6.1.1. turi būti laikomasi 2 priede kiekvienai veiklos rūšiai nurodytų: organizuotai ir neorganizuotai išmetamų LOJ ribinių verčių arba bendro išmetamų LOJ kiekio ribinių verčių bei laikomasi kitų reikalavimų (nurodytų 2 priede)

arba

6.1.2. turi būti laikomasi šio normatyvinio dokumento 3 priede pateikto Taršos mažinimo plano reikalavimų, kad sumažintas išmetamų teršalų kiekis būtų lygiavertis kiekiui, pasiektam taikant 6.1.1 punkte nurodytas išmetamų teršalų ribines vertes.

6.2. Jei veiklos vykdytojas RAAD įrodo, kad taiko veiklai geriausius prieinamus gamybos būdus, tačiau neorganizuotai išmetamų LOJ ribinių verčių laikymosi techniniu ir ekonominiu požiūriu užtikrinti neįmanoma, RAAD gali leisti, kad išmetamų LOJ kiekis viršytų tą ribinę vertę, išimties atveju, jei nėra didelės rizikos aplinkai ir žmonių sveikatai.

6.3. Vykdant 2 priedo I dalies lentelės 8 skiltyje nurodytą dengimo veiklą, kuri negali būti vykdoma ribojančiomis sąlygomis, RAAD gali leisti, kad iš įrenginio išmetamas LOJ kiekis neatitiktų šioje skiltyje nustatytų reikalavimų, jei veiklos vykdytojas RAAD įrodo, kad taiko geriausius prieinamus gamybos būdus, tačiau atitikti tokius reikalavimus techniniu ir ekonominiu požiūriu neįmanoma.

6.4. Jei įrenginio veiklos vykdytojas netaiko Taršos mažinimo plano reikalavimų, tuomet LOJ kiekiai, išmetami į aplinkos orą per bet kurią taršos mažinimo įrangą, įrenginyje sumontuotą po šio normatyvinio dokumento įsigaliojimo, turi atitikti 2 priede nurodytus reikalavimus.

6.5. Jei įrenginyje vykdomos dvi ar daugiau veiklos rūšių, kurių kiekviena viršija šio normatyvinio dokumento 2 priede nurodytas tirpiklių suvartojimo ribas, turi būti laikomasi:

a) 66.1.1 ir 6.1.2 punktuose nurodytų kiekvienai veiklos rūšiai keliamų reikalavimų dėl išmetamų į aplinkos orą LOJ ribinių verčių

arba

b) bendras išmetamų į aplinkos orą LOJ kiekis neturi viršyti kiekio, kuris susidarytų taikant 6.5 a) punktą;

c) nurodytų 6.6–6.8 punktuose medžiagų atžvilgiu turi būti laikomasi tuose punktuose kiekvienai veiklos rūšiai nurodytų reikalavimų.

6.6. Medžiagoms ar mišiniams, savo sudėtyje turintiems lakiųjų organinių junginių, kurie pagal 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantį ir panaikinantį direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006) (OL 2008 L 353, p. 1) klasifikuojami kaip kancerogeniniai, mutageniniai arba toksiškai veikiantys reprodukciją, ir dėl to jiems priskiriamos (arba jie privalo būti pažymėti) pavojingumo frazės H340, H350, H350i, H360D, H360F arba rizikos frazės R45, R46, R49, R60, R61 – privalo būti kiek įmanoma greičiau keičiami mažiau kenksmingomis medžiagomis ar mišiniais, atsižvelgiant į VII skyriuje pateiktas rekomendacijas dėl pakaitalų.

***TAR pastaba**. 6.6 p. redakcija, galiojanti iki 2015-05-31.*

6.6. Medžiagoms ar mišiniams, savo sudėtyje turintiems lakiųjų organinių junginių, kurie pagal 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantį ir panaikinantį direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006) (OL 2008 L 353, p. 1) klasifikuojami kaip kancerogeniniai, mutageniniai arba toksiškai veikiantys reprodukciją, ir dėl to jiems priskiriamos (arba jie privalo būti pažymėti) pavojingumo frazės H340, H350, H350i, H360D, H360F – privalo būti kiek įmanoma greičiau keičiami mažiau kenksmingomis medžiagomis ar mišiniais, atsižvelgiant į VII skyriuje pateiktas rekomendacijas dėl pakaitalų.

***TAR pastaba**. 6.6 p. redakcija, galiojanti nuo 2015-06-01.*

6.7. Jei į aplinkos orą išmetamų 6.6 punkte nurodytų medžiagų masių debito suma yra lygi arba viršija 10 g/valandą, turi būti laikomasi 2 mg/Nm^3 minėtų į aplinkos orą išmetamų LOJ ribinės vertės, kuri apskaičiuojama kaip atskirų medžiagų masių suma.

6.8. Jei į aplinkos orą išmetamų halogenintų lakiųjų organinių junginių, kuriems priskiriamos pavojingumo frazės H341 ar H351 arba jie turi būti jomis pažymėti, arba rizikos frazės R40 arba R68 arba turi būti jomis pažymėti, išmetimo atvejais, kai junginių, dėl kurių taikomos pavojingumo frazės H341 arba H351 arba taikomas ženklinimas R40 arba R68,

debito masės suma yra 100 g/valandą arba didesnė, turi būti laikomasi 20 mg/Nm^3 šių į aplinkos orą išmetamų LOJ ribinės vertės. Išmetamų teršalų ribinė vertė taikoma atskirų junginių masių sumai.

***TAR pastaba**. 6.8 p. redakcija, galiojanti iki 2015-05-31.*

6.8. Jei į aplinkos orą išmetamų halogenintų lakiųjų organinių junginių, kuriems priskiriamos pavojingumo frazės H341 arba H351 ir kuriems taikomas ženklinimas H341 arba H351, debito masės suma yra 100 g/valandą arba didesnė, turi būti laikomasi 20 mg/Nm^3 šių į aplinkos orą išmetamų LOJ ribinės vertės. Išmetamų teršalų ribinė vertė taikoma atskirų junginių masių sumai.

***TAR pastaba**. 6.8 p. redakcija, galiojanti nuo 2015-06-01.*

6.9. Atsižvelgiant į 6.6–6.8 punktuose nurodytų medžiagų ir mišinių ypatingą kenksmingumą aplinkai ir žmogaus sveikatai, šių lakiųjų organinių junginių išmetimas iš įrenginių į aplinkos orą gali būti vykdomas tik ribojančiomis sąlygomis, užtikrinant be jokių išimčių per trumpiausią įmanomą laiką šiems junginiams nustatytų ribinių verčių laikymąsi.

6.10. Būtina imtis visų reikiamų atsargos priemonių lakiųjų organinių junginių išsiskyrimui į aplinką maksimaliai sumažinti įrenginį paleidžiant ir sustabdant.

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

VII. PAKAITALAI

7. Aplinkos ministerija kaupia rašytinėje ir elektroninėje formoje rekomendacijas apie organinių medžiagų naudojimą ir galimus jų pakaitalus, kurias rengia ir teikia Europos Komisija, atsižvelgiant į jų:

- tinkamumą naudoti,
- galimas pasekmes žmogaus sveikatai, visų pirma dėl profesinių ligų sukėlimo;
- galimą poveikį gamtai
- pasekmes ūkiui, visų pirma įvertinant turimų galimybių kaštus ir privalumus,

kad būtų galima keistis informacija apie medžiagų ir technologijų, kurios daro mažiausią galimą poveikį orui, vandeniui, dirvožemiui, ekosistemoms ir žmonių sveikatai, naudojimą. Gavusi ir susisteminusi tokią informaciją duomenų bazėje, Ministerija teikia rekomendacijas RAAD ir atitinkamos veiklos sektoriui.

7.1. Veiklos vykdytojai taip pat renka informaciją apie savo veiklos srities geriausias prieinamas technologijas ir ja keičiasi tarpusavyje.

7.2. Išduodant leidimus ir formuluojant juose privalomas aplinkosaugines veiklos sąlygas tirpiklius naudojančių įrenginių veiklos vykdytojams, taip pat įregistruojant tirpiklius naudojančius įrenginius (kuriems pagal šio normatyvinio dokumento reikalavimus nereikalingas leidimas), RAAD turi paisyti minėtų rekomendacijų.

VIII. MONITORINGAS

8. Įrenginio, kuris patenka į šio normatyvinio dokumento reglamentavimo sritį, veiklos vykdytojas, vykdydamas ūkio subjektų aplinkos monitoringą, privalo pristatyti į RAAD vieną kartą per metus iki kovo 1 d. arba atskirai paprašius informaciją 5 priede pateikta forma apie praėjusių kalendorinių metų tirpiklių sąnaudas, nurodytus teršalų išmetimo stebėsenos rezultatus ir kitus duomenis, kurių pagrindu galima patikrinti, ar laikomasi šio dokumento reikalavimų.

8.1. Į atmosferą išmetamų LOJ kiekis pagal bendrą organinę anglį įvertinamas skaičiavimo būdu.

8.2. Siekiant nustatyti, ar laikomasi nurodytų reikalavimų, stacionariųjų atmosferos taršos šaltinių kanalų, sujungtų su taršos mažinimo įrengimais, per kuriuos galutinėje LOJ išleidimo vietoje iš viso išmetama vidutiniškai daugiau nei 10 kg/valandą bendros organinės anglies, monitoringas turi būti nenutrūkstamas (automatinis).

8.3. Kitais atvejais, t. y. kai per taršos mažinimo įrengimą išmetama vidutiniškai mažiau nei 10 kg/valandą bendros organinės anglies, gali būti matuojama periodiškai, 1 kartą per metus. Matuojant periodiškai, kiekvieną kartą rezultatas apskaičiuojamas iš trijų matavimo rodmenų.

8.4. Matavimas nėra būtinas, jeigu išmetimas iš taršos mažinimo įrengimo vamzdžio neturi atitikti šio dokumento reikalavimų.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

IX. Į APLINKOS ORĄ IŠMETAMŲ LOJ RIBINIŲ VERČIŲ ATITIKTIS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

9. Veiklos vykdytojas RAAD prašymu turi pateikti duomenis, kuriais remdamasis RAAD galėtų patikrinti atitiktį kuriame nors šių punktų nurodytiems reikalavimams:

- organizuotai išmetamų LOJ ribinių verčių, neorganizuotai išmetamų LOJ ribinių verčių ir bendrų išmetamų LOJ ribinių verčių,
- 3 priede nurodytų Taršos mažinimo plano reikalavimų,
- VI skyriaus 6.2 ir 6.3 punktų reikalavimų.

Gali būti pateiktas tirpiklių valdymo planas, parengtas pagal 4 priede pateiktas rekomendacijas, skirtas parodyti, kaip laikomasi šių reikalavimų.

9.1. Dujų tūrius leidžiama sujungti su organizuotai išmetamomis šaldymo ar skiedimo dujomis, jei tai tikslinga techniniu požiūriu, tačiau tokiu atveju į šį (suminį) tūrį neatsižvelgiama, nustatant teršalų masės koncentraciją organizuotai išmetamose dujose.

9.2. Jei atliktas įrenginio esminis pakeitimas, turi būti iš naujo patikrinamas į aplinkos orą išmetamų LOJ ribinių verčių atitikimas.

9.3. Matuojant nenutrūkstamai, laikoma, kad į aplinkos orą išmetamų LOJ ribinių verčių atitiktis užtikrinta, jei:

a) esant normalioms eksploatacijos sąlygoms, išskyrus paleidimo bei sustabdymo operacijas ir įrangos remontą, nė vienas paros matavimų vidurkis neviršija ribinių verčių,

b) nė vienas valandos matavimų vidurkis neviršija ribinių verčių daugiau kaip 1,5 karto.

9.4. Matuojant periodiškai, laikoma, kad į aplinkos orą išmetamų LOJ ribinių verčių atitiktis užtikrinta, jei vieno stebėjimo (monitoringo) atveju:

a) visų matavimo rodmenų vidurkis neviršija ribinių verčių,

b) nė vienas valandos matavimų vidurkis neviršija ribinės vertės daugiau kaip 1,5 karto.

9.5. Suformuluotų VI skyriaus 6.6–6.8 punktuose nuostatų dėl kancerogeninių, mutageninių ir toksiškų reprodukcijai medžiagų ir mišinių laikymasis kontroliuojamas pagal iš įrenginio išmetamų atskirų nagrinėjamų lakiųjų organinių junginių masės koncentracijų sumą.

9.6. Visais kitais atvejais į aplinkos orą išmetamų LOJ ribinių verčių laikymasis kontroliuojamas pagal bendrą į aplinkos orą išmestos organinės anglies masę, išskyrus atvejus, kai 2 priede numatyta kitaip.

Į aplinkos orą išmetamų LOJ kiekiai įvertinami matavimo arba skaičiavimo metodais, taikant suderintas su RAAD metodikas ir matavimo įrangą.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

X. REIKALAVIMŲ NEATITIKIMAS

10. Paaiškėjus, kad pažeidžiami šio dokumento reikalavimai:

a) veiklos vykdytojas privalo apie tai pranešti atitinkamam RAAD ir imtis reikiamų priemonių užtikrinti, kad reikalavimų būtų vėl pradėta laikytis per trumpiausią įmanomą laikotarpį;

b) tais atvejais, kai reikalavimų nesilaikymas kelia tiesioginį pavojų žmonių sveikatai ir aplinkai, veiklos vykdymas turi būti sustabdytas, kol reikalavimų vėl bus laikomasi;

už dokumente pateiktų reikalavimų nevykdymą arba jų pažeidimą veiklos vykdytojui gali būti taikomos teisės aktų numatytos sankcijos.

XI. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

11. Vadovaujantis Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir panaikinimo taisyklių nustatyta tvarka, RAAD visuomenei turi sudaryti sąlygas susipažinti su:

11.1. leidimo kopija ir vėlesniais atnaujinimais;

11.2. informacija apie įrenginių veiklos vykdytojams taikomus privalomus aplinkosauginius reikalavimus ir taisykles bei registruotų veiklos rūšių ir veiklos rūšių, kurioms suteiktas leidimas, sąrašu;

11.3. į aplinkos orą išmetamų LOJ monitoringo rezultatais, apibūdintais VIII ir IX straipsniuose, kurių reikalauja leidimo išdavimo arba registracijos sąlygos;

11.4. 11.1, 11.2 ir 11.3 punktai taikomi atsižvelgiant į Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarkos aprašo 3-iajame skyriuje numatytus apribojimus.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos
1 priedas

VEIKLOS RŪŠYS, KURIOS PATENKA Į ŠIO DOKUMENTO TAIKYMO SRITĮ

Šiame priede apibūdintos šio normatyvinio dokumento I skyriuje paminėtos veiklos rūšys. Veiklos rūšys, kurias vykdant pasiekiamos 2 priede nustatytos tirpiklio suvartojimo ribos, patenka į šio normatyvinio dokumento taikymo sritį. Į visas toliau nurodytas veiklos rūšis įeina įrangos valymas, bet ne produktų (gaminių) valymas, jeigu nenurodyta kitaip.

Dengimas lipniosiomis dangomis

- veikla, kurios metu klijai dedami ant paviršiaus, išskyrus lipnias dangas ir laminavimą, susijusį su spausdinimo procesu.

Dengimas

- veikla, kurios metu ištisine danga vieną arba daug kartų dengiami:

1. žemiau išvardytos transporto priemonės:

- nauji automobiliai, kurie apibrėžti [6] kaip M1 (keleiviams vežti skirtos) kategorijos transporto priemonės, ir N1 (kroviniams vežti skirtos) kategorijos transporto priemonės, kai jos yra dengiamos tokiame pat įrenginyje kaip M1 transporto priemonės,
- sunkvežimių kabinos, apibrėžtos kaip vairuotojo buvimo vieta, ir visi N2 ir N3 kategorijų transporto priemonių integruoti korpusai techninei įrangai sudėti,
- furgonai ir sunkvežimiai, kurie apibrėžti kaip N1, N2 ir N3 kategorijų (kroviniams vežti skirtos arba velkančios) transporto priemonės, išskyrus sunkvežimių kabinas,
- autobusai, kurie apibrėžti kaip M2 ir M3 (keleiviams vežti skirtos) kategorijų transporto priemonės,
- sunkiasvorės priekabos, kurios apibrėžtos kaip O1, O2, O3 ir O4 kategorijų (priekabos ir puspriekabės arba velkamos) transporto priemonės,

2. metalo ir plastmasės paviršiai, taip pat lėktuvų, laivų, traukinių ir pan. paviršiai,

3. medienos paviršiai,

4. tekstilės gaminių, audinių, plėvelių ir popieriniai paviršiai,

5. oda.

Į šią veiklą neįeina pagrindo dengimas metalais taikant elektroforezės ir cheminio purškimo būdus. Jeigu dengimui priskiriama veikla, kai ant to paties gaminio spausdinama naudojant bet kokią technologiją, toks spausdinimas yra laikomas dengimo dalimi. Tačiau atskirai atliekamas spausdinimas nėra įtraukiamas kaip atskira veiklos rūšis.

Ričių dengimas

- Veikla, kai ritėms naudojamas plienas, nerūdijantis plienas, dengtas plienas, vario lydiniai arba aliuminio juosta nepertraukiamo proceso metu yra padengiama plėvelę sudarančia danga arba laminuota danga.

Sausasis (cheminis) valymas

- Pramoninė arba komercinė veikla, kurioje lakieji organiniai junginiai naudojami drabužių, baldų ir panašių plataus vartojimo gaminių valymo įrenginiuose, išskyrus dėmių pašalinimą rankiniu būdu tekstilės ir drabužių pramonėje.

Avalynės gamyba

- Veikla, kurios metu iki galo pagaminama avalynė arba jos dalys.

Dengimo mišinių, lako, rašalo ir klijų gamyba

- Galutinių ir tarpinių aukščiau išvardytų produktų gamyba, kai tai atliekama toje pačioje vietoje, sumaišant pigmentus, dervas ir lipnias medžiagas su organiniais tirpikliais ar kitu nešikliu, taip pat dispergavimo ir išankstinio dispergavimo procesai, klampumo ir spalvų derinimas bei galutinio produkto patalpinimas į konteinerius.

Farmacinių produktų gamyba

- Farmacinių produktų cheminė sintezė, fermentacija, ekstrahavimas, receptūros sudarymas ir baigiamieji darbai, o taip pat tarpinių produktų gamyba, jeigu tai atliekama toje pat vietoje.

Spausdinimas

- Teksto ir (arba) vaizdo atgaminimo veikla, kai naudojant spausdinimo formą rašalas perkeliamas ant bet kokios rūšies paviršiaus. Priklauso su tuo susijusios lakavimo, dengimo ir laminavimo technologijos. Tačiau šis dokumentas taikomas tik toliau išvardytiems papildomiems procesams:

1. fleksografija – spausdinimas naudojant spausdinimo formą iš gumos arba elastingų fotopolimerų, kuriuose spausdinimo intervalas yra aukščiau nespausdinamo intervalo, ir naudojant skystą rašalą, kuris išdžiūsta garuodamas;

2. termostabilizacinė ruloninė ofsetinė spauda – ruloninis spausdinimas naudojant spausdinimo formą, kurioje spausdinamas intervalas ir nespausdinamas intervalas yra toje pačioje plokštumoje;

- *ruloninis* reiškia, kad medžiaga, ant kurios turi būti spausdinama, yra paduodama į mašiną iš rulono, o ne atskirais lapais. Nespausdinamas intervalas apdorojamas taip, kad sugertų vandenį ir nesugertų rašalo. Spausdinamas intervalas yra apdorojamas taip, kad sugertų rašalą ir perkeltų jį ant spausdinamo paviršiaus. Garinama krosnyje, kurioje karštas oras naudojamas spausdinamai medžiagai šildyti;

3. su spausdinimu susijęs laminavimas – dviejų arba kelių lanksčių medžiagų sulipinimas kartu sluoksniuotoms medžiagoms gauti;

4. leidybinė rotacinė giliaspaudė – rotacinės giliosios spaudos veikla, naudojama spausdinti ant laikraščiams, brošiūroms, katalogams ar panašiems leidiniams skirto popieriaus, naudojant tolueninį rašalą;

5. rotacinė giliaspaudė – spausdinimo veikla, naudojant cilindrinę spausdinimo formą, kurioje spausdinimo intervalas yra žemiau nespausdinamo intervalo, naudojant skystą rašalą, kuris išdžiūsta garuodamas. Grioveliai pripildomi rašalo, o perteklius nuo nespausdinamo intervalo nuvalomas prieš tai, kai paviršius, ant kurio turi būti spausdinama, susiliečia su cilindru ir pakelia rašalą iš griovelių;

6. rotacinė trafaretinė spauda – ruloninis spausdinimas, kai rašalas patenka ant spausdinamo paviršiaus išspaudžiant jį per akytą spausdinimo formą, kurioje spausdinamas intervalas yra atviras, o nespausdinamas intervalas – užsandarintas, naudojant skystą rašalą, kuris išdžiūsta tik garuodamas;

Ruloninis reiškia, kad medžiaga, ant kurios turi būti spausdinama, paduodama į mašiną iš rulono, o ne atskirais lapais;

7. lakavimas – veikla, kurios metu laku arba lipnia danga, reikalinga vėlesniam pakavimo medžiagos užsandarinimui, yra padengiama lanksti medžiaga.

Gumos perdirbimas

- Bet koks natūralios arba sintetinės gumos maišymas, smulkinimas, sumaišymas, kalandravimas, karštasis štampavimas bei vulkanizavimas ir visos papildomos operacijos, taikomos natūralią arba sintetinę gumą paverčiant galutiniu produktu.

Paviršiaus valymas

- Veikla, išskyrus sausąjį (cheminį) valymą, kur naudojami organiniai tirpikliai užteršimui nuo medžiagos paviršiaus pašalinti, taip pat ir riebalų šalinimui. Valymas, kurį sudaro daugiau negu viena pakopa prieš bet kokią kitą veiklą arba po jos, yra laikomas viena paviršiaus valymo veikla. Ši veikla susijusi ne su įrangos valymu, bet su produktų paviršiaus valymu.

Veikla, susijusi su augalinio aliejaus ir gyvulinių riebalų ekstrahavimu ir augalinio aliejaus rafinavimu

- Veikla augaliniam aliejui ekstrahuoti iš sėklų ir kitų augalinių medžiagų, sausų liekanų perdirbimas gyvulių pašarams gaminti, riebalų ir augalinių aliejų, gautų iš sėklų, augalinių medžiagų ir (arba) gyvulinės kilmės medžiagų gryninimas.

Transporto priemonių pakartotinė apdaila

- Bet kokia pramoninė arba komercinė padengimo veikla bei su tuo susijęs riebalų pašalinimas, kai:

- vyksta pirminis kelių transporto priemonių ar jų dalių padengimas danga ne pirminėje gamybos linijoje, naudojant pakartotinės apdailos medžiagas,

arba

- danga padengiamos sunkiasvorės priekabos (taip pat ir sunkiasvorės puspriekabės) (O kategorija).

Apvijos laidų dengimas

- Metalinių laidininkų, naudojamų transformatorių, variklių ir panašioms ritėms vynioti, padengimas.

Medienos impregnavimas

- medienos prisotinimas konservantais.

Medienos ir plastmasės laminavimas

- Veikla, kai kartu sulipinama mediena ir (arba) plastmasė sluoksniuotiems produktams gauti.

Priedo pakeitimai:
Nr. D1-710, 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos
2 priedas

I. RIBOS IR IŠMETAMŲ TERŠALŲ RIBINĖS VERTĖS*

	Veiklos rūšis (tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Riba (Tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Organizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (mgC/Nm^3)	Neorganizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (tirpiklio sąnaudų procentais)		Bendro išmetamų teršalų kiekio ribinės vertės		Specialiosios nuostatos
				nauji įrenginiai	esami įrenginiai	nauji įrenginiai	esami įrenginiai	
1	Termostabilizacinė ruloninė ofsetinė spauda (>15) 	15–25 >25	100 20	30(1) 30(1)				(1) Tirpiklio likučiai galutiniame produkte neturi būti laikomi neorganizuotai išmetamų teršalų dalimi.
2	Leidybinė giliaspaudė (>25)		75	10	15			
3	Kita, fleksografija, rotacinė trafaretinė spauda, laminavimo arba lakavimo vienetai (>15) rotacinis trafaretinis spausdinimas ant tekstilės gaminių / kartono (>30)	15–25 >25 >30(1)	100 100 100	25 20 20				(1) Riba rotaciniam trafaretiniam spausdinimui ant tekstilės gaminių ir ant kartono.
4	Paviršių valymas(1)	1–5	20(2)	15				(1) Naudojant VI skyriaus

	Veiklos rūšis (tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Riba (Tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Organizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (mgC/Nm^3)	Neorganizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (tirpiklio sąnaudų procentais)		Bendro išmetamų teršalų kiekio ribinės vertės		Specialiosios nuostatos
				nauji įrenginiai	esami įrenginiai	nauji įrenginiai	esami įrenginiai	
	(>1)	>5	20(2)	10				6.6–6.8 punktuose apibūdintus junginius. (2) Ribinė vertė, nurodyta junginių kiekiui, išreikštam mg/Nm^3, o ne bendros anglies kiekiu.
5	Kitų paviršių valymas (>2)	2–10 >10	75(1) 75(1)	20(1) 15(1)				(1) Jei vidutinis organinio tirpiklio kiekis neviršija 30 % visos įrenginio sunaudojamos valymo medžiagos svorio, šios vertės netaikomos.
6	Transporto priemonių padengimas dangomis** (<15) ir transporto priemonių pakartotinė apdaila***	>0,5	50(1)	25				(1) Turi atitikti IX skyriaus 9.3 p. reikalavimus pagal 15 minučių matavimo rezultatų vidurkius.
7	Ričių dengimas (>25)		50(1)	5	10			(1) Įrenginiams, kuriuose taikomos technologijos, leidžiančios pakartotinai naudoti regeneruotus tirpiklius, LOJ išmetamų teršalų ribinė vertė turi būti 150.
8	Kitų rūšių dengimas,	5–15	100(1)(4)	25(4)				(1) LOJ ribinė vertė taikoma

	Veiklos rūšis (tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Riba (Tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Organizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (mgC/Nm^3)	Neorganizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (tirpiklio sąnaudų procentais)		Bendro išmetamų teršalų kiekio ribinės vertės		Specialiosios nuostatos
				nauji įrenginiai	esami įrenginiai	nauji įrenginiai	esami įrenginiai	
	taip pat metalo, plastmasės, tekstilės gaminių [(5)], audinių, plėvelių ir popieriaus dengimas (>5)	>15	50/75[(2)(3)(4)]	20[(4)]				dangų padengimo ir džiovinimo procesams, kurie atliekami ribojančiomis sąlygomis; [(2)] Pirmoji LOJ ribinė vertė taikoma džiovinimo procesams, antroji – dangų padengimo procesams; [(3)] Tekstilės gaminių dengimo, kuriuose taikomos technologijos, leidžiančios pakartotinai panaudoti regeneruotus tirpiklius, LOJ ribinė vertė dangų padengimo ir džiovinimo procesams (bendrai) turi būti 150; [(4)] Dengimo veiklos rūšims, kurių negalima vykdyti ribojančiomis sąlygomis (pavyzdžiui laivų statyboje, lėktuvų dažyme), šios vertės pagal VI skyriaus 6.3 punktą gali būti netaikomos; [(5)] Rotacinė trafaretinė spauda ant tekstilės gaminių

	Veiklos rūšis (tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Riba (Tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Organizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (mgC/Nm^3)	Neorganizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (tirpiklio sąnaudų procentais)		Bendro išmetamų teršalų kiekio ribinės vertės		Specialiosios nuostatos
				nauji įrenginiai	esami įrenginiai	nauji įrenginiai	esami įrenginiai	
								apibūdinta (šiame priede) kaip veikla Nr. 3.
9	Apvijos laidų dengimas (>5)					10 g/kg [(1)] 5 g/kg [(2)]		[(1)] Taikoma įrenginiams, kur vidutinis laido skersmuo ≤ 0,1 mm; [(2)] Taikoma visiems kitiems įrenginiams.
10	Medienos paviršių dengimas (>15)	15–25 >25	100[(1)] 50/75[(2)]	25 20				[(1)] LOJ ribinė vertė taikoma dangų padengimo ir džiovinimo procesams, kurie atliekami ribojančiomis sąlygomis; [(2)] Pirmoji ribinė vertė taikoma džiovinimo procesams, antroji – dangų padengimo procesams.
11	Sausasis (cheminis) valymas					20 g/kg [(1) (2)]		[(1)] Išreiškiama išsiskyrusio tirpiklio mase kilogramui išvalyto ir išdžiovinto produkto; [(2)] LOJ ribinė vertė, nurodyta VI skyriaus 6.8 p., šiai veiklos rūšiai netaikoma.
12	Medienos impregnavimas (>25)		100[(1)]	45		11 kg/m^3		[(1)] LOJ ribinė vertė netaikoma impregnuojant kreozotu.
13	Odos dengimas	10–25				85 g/m^2		LOJ ribinė vertė išreiškiama

	Veiklos rūšis (tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Riba (Tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Organizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (mgC/Nm^3)	Neorganizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (tirpiklio sąnaudų procentais)		Bendro išmetamų teršalų kiekio ribinės vertės		Specialiosios nuostatos
				nauji įrenginiai	esami įrenginiai	nauji įrenginiai	esami įrenginiai	
	(>10)	>25 >10(1)				75 g/m^2 150 g/m^2		išsiskyrusio tirpiklio gramais vienam m^2 pagaminto produkto. (1) Odos padengimo veiklos rūšims atliekant jos apdailą ir nedidelių plataus vartojimo prekių iš odos, pavyzdžiui, krepšiai, diržai, piniginės ir pan., padengimui.
14	Avalynės gamyba (>5)					25 g vienai porai		Bendro išmetamų teršalų kiekio ribinė vertė yra išreiškiama išsiskyrusio tirpiklio gramais vienai iki galo pagamintai avalynės porai.
15	Medžio ir plastmasės laminavimas (>5)					30 g/m^2		
16	Lipniosios dangos (>5)	5–15 >15	50(1) 50(1)	25 20				(1) Jei taikoma technologija, leidžianti pakartotinai naudoti regeneruotus tirpiklius, organizuotai išmetamų LOJ ribinė vertė turi būti 150.
17	Dengimo mišinių, lakų,	100–1000	150	5		5 % sunaudojamo		Į neorganizuotai išmetamų

	Veiklos rūšis (tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Riba (Tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Organizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (mgC/Nm^3)	Neorganizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (tirpiklio sąnaudų procentais)		Bendro išmetamų teršalų kiekio ribinės vertės		Specialiosios nuostatos
				nauji įrenginiai	esami įrenginiai	nauji įrenginiai	esami įrenginiai	
	rašalo ir klijų gamyba (>100)	>1000	150	3		tirpiklio 3 % sunaudojamo tirpiklio		LOJ ribinę vertę neįeina tirpiklis, parduotas hermetiškame konteineryje kaip dengimo mišinių dalis.
18	Gumos perdirbimas (>15)		$20^{(1)}$	$25^{(2)}$		25 % sunaudojamo tirpiklio		(1) Jeigu taikoma technologija, leidžianti pakartotinai naudoti regeneruotus tirpiklius, organizuotai išmetamų LOJ ribinė vertė turi būti 150; (2) Į neorganizuotai išmetamų LOJ ribinę vertę neįeina tirpiklis, parduodamas hermetiškame konteineryje kaip dengimo produktų ar mišinių dalis.
19	Augalinio aliejaus ir gyvulinių riebalų ekstrahavimo ir augalinio aliejaus gryninimo veiklos rūšys (>10)					Gyvuliniai riebalai: 1,5 kg/t; Ricinos aliejus: 3 kg/t; Rapsų sėklos: 1 kg/t; Saulėgrąžų sėklos: 1 kg/t; Sojos pupelės (vidutiniškai smulkintos): 0,8 kg/t; Sojos pupelės (baltieji dribsniai): 1,2 kg/t;		(1) Bendros išmetamų LOJ ribinės vertės įrenginiams, kuriuose perdirbamos atskiros sėklų ir kitų augalinių medžiagų partijos, turi būti nustatomos kiekvienu konkrečiu atveju atskirai, taikant geriausias prieinamas technologijas; (2)

	Veiklos rūšis (tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Riba (Tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Organizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (mgC/Nm^3)	Neorganizuotai išmetamų teršalų ribinės vertės (tirpiklio sąnaudų procentais)		Bendro išmetamų teršalų kiekio ribinės vertės		Specialiosios nuostatos
				nauji įrenginiai	esami įrenginiai	nauji įrenginiai	esami įrenginiai	
						Kitos sėklos ir kitos augalinės medžiagos: 3 kg/t (1) 1,5 kg/t (2) 4 kg/t (3)		Taikoma visiems frakcionavimo procesams, išskyrus gumos pašalinimą (gumos pašalinimas iš aliejaus); (3) Taikoma gumos pašalinimo procesui.
20	Farmacinių produktų gamyba (>50)		20(1)	5(2)	15(2)	5 % suvartojamo tirpiklio	15 % suvartojamo tirpiklio	(1) Jeigu taikoma technologija, leidžianti pakartotinai naudoti regeneruotus tirpiklius, organizuotai išmetamų LOJ ribinė vertė turi būti 150; (2) Į neorganizuotai išmetamų LOJ ribinę vertę neįeina tirpiklis, parduodamas hermetiškame konteineryje kaip dengimo mišinių arba produktų dalis.

* Šiame priede taikoma sąvoka „tirpiklis“ atitinka Tvarkos sąvoką „organinis tirpiklis“.

** Transporto priemonių padengimui dangomis ribinės vertės taikomos, jei tirpiklio suvartojimas neviršija 15 t/m, kitais atvejais taikomi II dalies reikalavimai.

*** Šio priedo reikalavimai taikomi tik veiklos rūšims atitinkančioms Tvarkos 1 priedo „pakartotinės transporto priemonių apdailos“ veiklos apibrėžimą.

Skyriaus pakeitimai:
Nr. D1-710, 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

II. TRANSPORTO PRIEMONIŲ DENGIMO DANGOMIS PRAMONĖ

Bendros išmetamų LOJ ribinės vertės yra išreiškiamos išsiskyrusios medžiagos gramais gaminio paviršiaus ploto kvadratiniam metrui ir išsiskyrusios medžiagos kilogramais, tenkančiais automobilio korpusui.

Bet kokio gaminio, nagrinėjamo toliau esančioje lentelėje, paviršiaus plotas nustatomas kaip:

- paviršiaus plotas, apskaičiuotas iš bendro elektroforezinės dangos ploto, ir bet kurios dalies paviršiaus plotas, kurie gali būti susumuoti vienas po kito einančiuose dengimo proceso etapuose, ir kurie yra padengiami tomis pat dangomis kaip ir naudotosios nagrinėjamam produktui, arba kaip tame įrenginyje padengto gaminio bendras paviršiaus plotas.

Elektroforezinės dangos paviršiaus plotas apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$\frac{\text{2 x bendras gaminio karkaso svoris}}{\text{vidutinis metalo lakšto storis x lakšto metalo tankis}}$$

Šis metodas taip pat taikomas kitoms iš lakštų padarytoms dengiamoms dalims.

Projektavimas kompiuteriu arba kiti lygiaverčiai metodai yra taikomi, apskaičiuojant kitų pridedamų dalių paviršiaus plotą arba bendrą įrenginyje padengto paviršiaus plotą.

Toliau esančioje 1 lentelėje pateikta bendra išmetamų LOJ ribinė vertė, susijusi su visais proceso etapais, atliekamais tame pačiame įrenginyje, pradedant elektroforeziniu dengimu arba bet kokios kitos rūšies dengimu, įskaitant viršutinio sluoksnio baigiamąjį vaškavimą ir poliravimą, taip pat ir tirpiklį, sunaudotą gamybinės įrangos valymui, įskaitant purškimo kabinų bei kitų stacionarių įrenginių valymą tiek gamybos metu, tiek po to.

Bendra išmetamų LOJ ribinė vertė yra išreiškiama organinių junginių kiekių suma, tenkančia vienam m^2 gaminio bendro padengto paviršiaus ploto ir organinių junginių kiekių suma vienam automobilio kėbului.

Bendra išmetamų LOJ ribinė vertė, susijusi su visais proceso etapais, atliekamais tame pačiame įrenginyje:

Veiklos rūšis (tirpiklio suvartojimo riba, tonomis per metus)	Gamybos riba (padengto vieneto metinės gamybos)	Bendro išmetamų LOJ kiekio ribinė vertė	
		Nauji įrenginiai	Esami įrenginiai
Naujų automobilių dengimas (>15)	> 5000	45 g/m^2 arba 1,3 kg/kėbului + 33 g/m^2	60 g/m^2 arba 1,9 kg/kėbului + 41 g/m^2
	≤5000 monokokų arba > 3500 sumontuotų karkasų	90 g/m^2 arba 1,5 kg/kėbului + 70 g/m^2	90 g/m^2 arba 1,5 kg/kėbului + 70 g/m^2
Naujų sunkvežimių kabinų dengimas (>15)	≤ 5000 >5000	65 g/m^2 55 g/m^2	85 g/m^2 75 g/m^2
Naujų furgonų ir sunkvežimių dengimas (>15)	≤ 2500 > 2500	90 g/m^2 70 g/m^2	120 g/m^2 90 g/m^2
Naujų autobusų dengimas (>15)	≤ 2000 > 2000	210 g/m^2 150 g/m^2	290 g/m^2 225 g/m^2

Transporto priemonių padengimo dangomis įrenginiai, kuriuose tirpiklių suvartojimo ribos yra žemesnės už lentelėje nurodytas, turi atitikti 2 priede pateiktus reikalavimus transporto priemonių pakartotinei apdailai (veiklos rūšis).

_____

Skyriaus pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos
3 priedas

TARŠOS MAŽINIMO PLANAS

1. Taršos mažinimo plano tikslas – suteikti veiklos vykdytojui galimybę kitomis priemonėmis sumažinti į aplinką išmetamų LOJ kiekį tuo pačiu laipsniu, kaip jis sumažėtų, jeigu būtų taikomos į aplinką išmetamų LOJ ribinės vertės. Dėl to veiklos vykdytojas gali taikyti bet kokį taršos mažinimo planą, specialiai sudarytą jo įrenginiams, jeigu galų gale bus gautas lygiavertis į aplinką išmetamų LOJ kiekio sumažėjimas.

2. Tais atvejais, kai uždedamos dangos, lakas, klijai arba rašalas, gali būti taikomas toliau pateiktas taršos mažinimo planas. Jeigu šis metodas netinka, RAAD gali leisti veiklos vykdytojui taikyti bet kokį kitą planą, kurį taikant išmetamų teršalų kiekį galima sumažinti tiek pat, kiek jis būtų sumažintas taikant 2 priede nurodytas išmetamų teršalų ribines vertes. Plano projekte atsižvelgiama į tokias aplinkybes:

a) jeigu pakaitalai, turintys nedidelį tirpiklio kiekį arba visai be jo, vis dar tobulinami, veiklos vykdytojui taršos mažinimo plano įgyvendinimui turi būti pratęsiamas laikas;

b) į aplinką išmetamų LOJ kiekio sumažinimo pradinis atskaitinis lygis turi kiek įmanoma labiau atitikti tokį LOJ lygį, kuris būtų, jeigu nebūtų imtasi sumažinimo veiksmų.

3. Toliau pateiktas planas taikomas įrenginiams, kuriuose naudojami LOJ turintys mišiniai, kuriuose gali būti nustatytas pastovus kietųjų medžiagų kiekis:

a) metinis ataskaitinis LOJ išmetamo lygis apskaičiuojamas taip:

i) nustatomas bendras kietųjų medžiagų kiekis iš dangos ir (arba) rašalo, lako arba klijų kiekio, sunaudojamo per metus. Kietosios medžiagos – tai visos medžiagos, esančios dangose, rašale, lakuose ir klijuose, kurios tampa kietos, kai tik išgarinamas vanduo ar lakieji organiniai junginiai;

ii) metinis atskaitinis LOJ išmetimo lygis apskaičiuojamas i punkte nustatytą kiekį dauginant iš atitinkamo koeficiento, nurodyto toliau esančioje lentelėje. RAAD pagal pagrįstais dokumentais patvirtintą padidėjusį kietųjų medžiagų naudojimo efektyvumą gali šiuos koeficientus atskiriems įrenginiams pakoreguoti (pvz., jei, nepažeidžiant technologinio reglamento reikalavimų, padidėja tuo pačiu dažų kiekiu nudažytas plotas).

Veiklos rūšis	Dauginimo koeficientas, skirtas naudoti a punkto ii papunktyje
Rotacinė giliaspaudė; fleksografinis spausdinimas; laminavimas kaip spausdinimo veiklos dalis; lakavimas kaip spausdinimo veiklos dalis; medienos dengimas; tekstilės gaminių, audinių, plėvelių arba popieriaus dengimas; lipnios dangos	4
Ričių dengimas, transporto priemonių pakartotinė apdaila	3
Dangos, besiliečiančios su maistu, aviacinės (kosminės) dangos	2,33
Kitos dangos ir rotacinė trafaretinė spauda	1,5

b) siektinas išmesti LOJ kiekis yra lygus metiniam atskaitiniam LOJ išmetimo lygiui, padaugintam iš procentinės dalies, kuri lygi:

i) (neorganizuotai išmetamų teršalų ribinei vertei + 15) – įrenginiams, nurodytiems šio normatyvinio dokumento 2 priedo 6 punkte (Transporto priemonių padengimas dangomis ir transporto priemonių pakartotinė apdaila), ir turintiems žemesnę ribą įrenginiams, kuriems taikomi 2 priedo 8 punktas (Kitų rūšių dengimas, taip pat

metalo, plastmasės, tekstilės gaminių, audinių, plėvelių ir popieriaus dengimas) ir 10 punktas (Medienos paviršių dengimas);

ii) (neorganizuotai išmetamų teršalų ribinė vertė + 5) – visiems kitiems įrenginiams.

c) Jeigu faktinis LOJ išmetimas, apskaičiuotas pagal Tirpiklio valdymo planą, yra mažesnis arba toks pat, kaip siektinas išmesti LOJ kiekis, laikoma, kad atitiktis pasiekta.

Priedo pakeitimai:

Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių
Naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos
rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos
4 priedas

TIRPIKLIO VALDYMO PLANAS

1. Įvadas

Šiame priede pateikiamos rekomendacijos, kaip vykdyti tirpiklio valdymo planą. Jame nurodyti taikytini principai (2 skyrius), pateikta masės balanso struktūra (3 skyrius) ir nurodymai, kaip patikrinti reikalavimų atitikimą (4 skyrius).

2. Principai

Tirpiklio valdymo planu naudojamasi:

i) tikrinant IX skyriaus 9 punkto reikalavimų atitiktį;

ii) nustatant būsimo sumažinimo galimybes/būdus;

iii) teikiant informaciją apie tirpiklio suvartojimą, LOJ išmetimą ir šio dokumento reikalavimų atitiktį.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

3. Sąvokos

Šiomis sąvokomis numatoma bendra masės balanso rengimo schema.

Organinių tirpiklių sąnaudos (įvedinys) – I:

I.1 Organinių tirpiklių kiekis ar jų kiekis įsigytuose mišiniuose, naudojamuose kaip proceso sąnaudos tam laiko intervalui, kuriam skaičiuojamas masės balansas.

I.2 Organinių tirpiklių kiekis, ar jų kiekis regeneruotuose ir pakartotinai panaudotuose mišiniuose, kurie sunaudojami (kaip tirpiklio sąnaudos) tame procese.

(Pakartotinai panaudojamas tirpiklis yra apskaičiuojamas kiekvieną kartą, kai jis naudojamas tai veiklai vykdyti). Organinių tirpiklių išleidimas (išvedinys) – O:

O.1 Organizuotai išmetami teršalai.

O.2 Organiniai tirpikliai, prarasti vandenyje, jei apskaičiuojant O.5 p. atitinkamai atsižvelgiama į nuotekų valymą.

O.3 Organinių tirpiklių kiekis, kuris lieka produkcijoje (po proceso) kaip teršalas arba liekanos.

O.4 Nesugaudytų organinių tirpiklių emisija į orą. Ji susidaro dėl bendro patalpų vėdinimo, kai oras išleidžiamas į aplinką per langus, duris, orlaides ir panašias angas.

O.5 Organiniai tirpikliai ir /arba organiniai junginiai, kurie prarandami dėl cheminių ar fizikinių reakcijų (taip pat, pavyzdžiui, ir tie, kurie suardomi deginant ar kitaip apdorojant išmetamus dujinius teršalus ar nuotekas arba juos sugaunant, pvz., adsorbcijos būdu, jeigu tik jie nepriklauso O.6, O.7 arba O.8 p. p.).

O.6 Organiniai tirpikliai, esantys surinktose atliekose.

O.7 Organiniai tirpikliai arba mišiniuose esantys organiniai tirpikliai, kurie parduodami arba juos ketinama parduoti kaip komerciniu požiūriu vertingą produktą.

O.8 Organiniai tirpikliai, esantys mišiniuose, regeneruotuose pakartotiniam naudojimui, bet ne kaip šio proceso sąnaudos, jeigu jie nepriklauso O.7.

O.9 Organiniai tirpikliai, išleisti kitokiais būdais.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-710, 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710

4. Rekomendacijos, kaip pasinaudoti tirpiklio valdymo planu tikrinant reikalavimų atitikimą

Tirpiklio valdymo plano panaudojimas priklauso nuo to, kurie specialūs reikalavimai turi būti tikrinami:

i) Tikrinama atitiktis 3 priede numatytai taršos sumažinimo galimybei, kai bendros išmetamų LOJ ribinės vertės išreiškiamos išmetamo tirpiklio kiekiu produkcijos vienetui, arba jei kitaip numatyta 2 priede.

a) Visoms veiklos rūšims kasmet suvartojimui (C) nustatyti turi būti sudaromas tirpiklio valdymo planas pagal 3 priedą. Suvartojimą galima apskaičiuoti pagal šią lygtį:

C = I.1 – O.8

Taip pat lygiagrečiai turi būti nustatomos kietosios medžiagos, naudojamos dangoms, kad būtų žinomas metinis atskaitinis LOJ išmetimo lygis ir siektinas išmesti LOJ kiekis kiekvieniems metams.

b) Įvertinant, kaip laikomasi bendrų išmetamų LOJ ribinių verčių, išreikštų išmetamo tirpiklio kiekiu vienam produkcijos vienetui (arba jei kitaip numatyta 2 priede), tirpiklio valdymo planas turi būti sudaromas kasmet išmetamų LOJ kiekiui (E) nustatyti. Išmetamų LOJ kiekį galima apskaičiuoti pagal šią lygtį:

E = F + O.1;

čia: F – tai neorganizuotai išmetami teršalai, kurių nustatymas aprašytas šio priedo ***ii*** punkto ***a*** papunktyje.

Jų rezultatų skaitinė vertė turi būti dalijama iš atitinkamo produkto parametrų.

c) Vertinant atitiktį VI skyriaus 6.5 ***b*** papunkčio reikalavimams, tirpiklio valdymo planas turi būti sudaromas kasmet, kad būtų nustatytas visų nagrinėjamų veiklos rūšių bendras išmetamų LOJ kiekis, ir gautas skaičius turi būti palyginamas su bendru išmetamų LOJ kiekiu, kuris susidarytų, jeigu 2 priedo reikalavimai būtų įgyvendinti kiekvienai veiklos rūšiai atskirai.

ii) Neorganizuotai išmetamų teršalų nustatymas (kad būtų galima palyginti su 2 priede nurodytomis neorganizuotai išmetamų teršalų vertėmis):

a) Metodologija

Neorganizuotai išmetamus teršalus – F – galima apskaičiuoti pagal šią lygtį:

F = I.1 – O.1 – O.5 – O.6 – O.7 – O.8

arba

F = O.2 + O.3 + O.4 + O.9

Šį dydį galima nustatyti tiesioginiais kiekių matavimais. Arba galima atlikti lygiavertį apskaičiavimą kitais būdais, pavyzdžiui, įvertinant proceso sugaudymo efektyvumą.

Neorganizuotai išmetami teršalai yra dalis sąnaudų, kurios gali būti apskaičiuotos pagal šią lygtį:

$I = I.1 + I.2$

b) Dažnumas

Neorganizuotai išmetamus teršalus galima nustatyti atliekant keletą trumpų, bet išsamių matavimų. Pakartotinai to daryti nebereikia, kol įrenginiai nebus modifikuojami.

_____

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos
5 priedas

TIRPIKLIUS NAUDOJANČIŲ ĮRENGINIŲ APSKAITOS FORMA

_____
(veiklos vykdytojas, jo adresas, telefono Nr., fakso Nr., el. pašto adresas)
Ataskaitinis laikotarpis_____

Ūkinės veiklos objektas				Mišinio pavadinimas**	Suvartojami tirpikliai				Į orą išmetami lakieji organiniai junginiai (LOJ)					
Įmonės kodas	Įrenginys; veiklos rūšis pagal NOSE-P*	Veiklos rūšis pagal priedą Nr. 2	Išduoto leidimo / registracijos pažymėjimo Nr.		Gryno tirpiklio ar mišinio sudėtinės dalies pavadinimas **	Identifikavimo kodas / CAS Nr.**	Pavojingumo kategorija; pavojingumo / rizikos frazės ***	Kiekis, t/m	Pavadinimas	Kodas pagal galiojančią kodavimo sistemą****	Pavojingumo kategorija; pavojingumo / rizikos frazės ***	Kiekis, t/m	Nustatytos LOJ ribinės vertės	Pastabos*****
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	

* Veiklos rūšys koduojamos pagal standartizuotame išmetamų teršalų šaltinių (veiklos rūšių) klasifikatoriuje NOSE-P nurodytus kodus, pateiktus 6 priede.
** Tais atvejais, jei naudojamas mišinys, pildomas stulpelis Nr. 5, jei tirpiklis yra gryna medžiaga – 5 stulpelis nepildomas, o medžiagos pavadinimas įrašomas stulpelyje Nr. 6.
*** žr. Pavojingų cheminių medžiagų ir mišinių preparatų klasifikavimo ir ženklinimo tvarką ir EB reglamentą 1272/2008/EB dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo.
**** žr. Teršalų išmetimo į aplinkos orą apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarką.
***** Įrašomos įrenginiui taikomos išimtys bei kitos pastabos.

Rengėjas _____ _____
(pareigos, vardas, pavardė) (parašas)

Data_____

_____

Papildyta priedu:
Nr. 318, 2003-06-25, Žin., 2003, Nr. 64-2913 (2003-06-30), i. k. 103301MISAK00000318
Priedo pakeitimai:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos
6 priedas

VEIKLOS RŪŠIŲ KODAI pagal NOSE-P klasifikatorių

Veiklos rūšis ar procesas (naudojant tirpiklius)	**NOSE-P kodai**
1.Termostabilizacinė ruloninė ofsetinė spauda	107.04.03
2. Leidybinė giliaspaudė	107.04.13
3. Kita rotacinė giliaspaudė, fleksografija, rotacinė trafaretinė spauda, laminavimo arba lakavimo vienetai (>15) rotacinis trafaretinis spausdinimas ant tekstilės gaminių/kartono	107.04.14
4. Paviršių valymas	107.02.01
5. Kitų paviršių valymas	107.02.04
6. Transporto priemonių padengimas dangomis ir transporto priemonių pakartotinė apdaila	107.01.01 107.01.02
7. Ričių dengimas	107.01.05
8. Kitų rūšių dengimas, taip pat metalo, plastmasės, tekstilės gaminių , audinių, plėvelių ir popieriaus dengimas	107.01.11
9. Apvijos laidų dengimas	107.01.12
10. Medienos paviršių dengimas	107.01. 07
11. Sausasis (cheminis) valymas	107.02.02
12. Medienos impregnavimas	107.04.06
13. Odos dengimas	107.01.10
14. Avalynės gamyba	107.03.15
15. Medienos ir plastmasės laminavimas	107.04.15
16. Lipniosios dangos	107.04.05
17. Dangų preparatų, lakų, rašalo ir klijų gamyba	107.03.07 107.03.08 107.03.09
18. Gumos perdirbimas	107.03.05
19. Augalinio aliejaus ir gyvulinių riebalų ekstrahavimo ir augalinio aliejaus gryninimo veiklos rūšys	107.04.04
20. Farmacinių produktų gamyba	107.03.06

Papildyta priedu:
Nr. 318, 2003-06-25, Žin., 2003, Nr. 64-2913 (2003-06-30), i. k. 103301MISAK00000318

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos
7 priedas

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS _____ REGIONO APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTO TIRPIKLIUS NAUDOJANČIŲ ĮRENGINIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

Registracijos Nr.	Registracijos data	Ūkinės veiklos objektas				Leidimo Nr.	Leidimo išdavimo data	Tirpiklio suvartojimas, t/metus	Nustatytos LOJ ribinės vertės	Pastabos**
		Įmonės pavadinimas	Įmonės kodas	Įrenginys; veiklos rūšis pagal NOSE-P*	Veiklos rūšis pagal priedą Nr. 2					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

* Veiklos rūšys koduojamos pagal standartizuotame išmetamų teršalų šaltinių (veiklos rūšių) klasifikatoriuje NOSE-P nurodytus kodus, pateiktus 6 priede.
** Pateikiama informacija apie Leidimo, registracijos pažymėjimo panaikinimą.

_____

Papildyta priedu:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos 8 priedas

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

_ _____

REGIONO APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTAS

TIRPIKLIUS NAUDOJANČIO ĮRENGINIO REGISTRACIJOS PAŽYMĖJIMAS NR._____

_____
(įmonės kodas)

_ _____
(veiklos vykdytojas, jo adresas, telefono Nr., fakso Nr., el. pašto adresas)

_ _____
(įrenginys; veiklos rūšis)

Pažymėjimą sudaro* _____ lapų.

Pažymėjimas išduotas _____ m. _____ d.

Direktorius_____ _____
(vardas, pavardė) (parašas)

* Pridedamas Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos 5 priedas.

_____

Papildyta priedu:
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. 318, 2003-06-25, Žin., 2003, Nr. 64-2913 (2003-06-30), i. k. 103301MISAK00000318
Dėl aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 "Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

2.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-710, 2009-11-26, Žin., 2009, Nr. 143-6319 (2009-12-02), i. k. 109301MISAK00D1-710
Dėl aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 "Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

3.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-562, 2010-06-22, Žin., 2010, Nr. 76-3902 (2010-06-30), i. k. 110301MISAK00D1-562
Dėl aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 "Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

4.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-15, 2013-01-04, Žin., 2013, Nr. 3-93 (2013-01-08), i. k. 113301MISAK000D1-15
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymo Nr. 620 "Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo